

ffikstningsloven af 1781 og i lang Tid levede i vor Lovgivning, men som der vistnok ei længer er tilstrækkelig Grund til at fastholde (jvf. Depart. Tid. 1851 Side 893). Lovbestemmelsen har derhos fundet saaliden Anvendelse i Lovet, at der har hersket Tvivl, om den maatte betragtes som ophævet eller ialfald saaledes paavirket af den senere Udskyfningslovgivning, at den ikke længer kunde benyttes uden Bevilling. Endskjøndt der nu vistnok ei heller er stor Fare for, at den i Fremtiden skulde komme til at spille nogen stor Rolle, vil det dog vistnok findes rigtigt paa en Tid, da det maa ventes, at en endelig Opgjørelse imellem Fæstevæsenet og Selveie stunder til, ikke længer at lade en Bestemmelse blive staaende, der idetmindste kunde benyttes til at lade en stor Del af Fæstegodset forsvinde.

Idet jeg slutter disse Linter, kan jeg ikke undlade at kaste et Blik tilbage paa hele denne Sags Behandling i Landstingets Udvalg og de Resultater, som nu foreligge i Indstillinger til det høie Thing. Er det beklageligt, at der ikke er vundet fuldstændig Samslutning, saa tror jeg dog, at det for enhver Uheldet maa stille sig, som om de Vanskeligheder, det ikke lykkedes os at beseire, lettelig vilde have ladet sig overvinde, naar de Hovedtanke, hvormed et stort Flertal har samlet sig, havde havt den Værd fra Først af at være udgaaede fra Regjeringen.

Jeg drager deraf lykkelige Varler for en nær Fremtid.

(Af Estrup):

Til foranstaande Begrundelse af Mindretallets Modstand mod Loven i sin Helhed maa et Medlem af Mindretallet (Estrup) endnu føie nogle Bemærkninger, nærmest foranlediget ved den af Justitsministeren under Sagens 1ste Behandling i Landstinget fremførte Tvivl om, hvorvidt den gjældende Fæstelovgivning var bleven rigtig forstaaet og anvendt af Indenrigsministeriet idet Justitsministerens Udtalelse, som med eller uden Grund er tillagt en saameget større Betydning, som der i selve den foreliggende Sag tilsyneladende var saa liden Opfordring, end sigte Nødvendighed for Justitsministeren til at udtale

sig, efter min Formenting har havt en væsentlig Indflydelse saavel paa Lovforslagets hele Bedømmelse og Skæbne, som paa de af Flertallet (under § 1) stillede vidtgaaende Forslag, — ikke at tale om, at Justitsministerens Udtalelser have givet Agitationen nye Kræfter og allerede have ført til, at Folkethinget har troet paa egen Haand at kunne besvare det for Landstinget fremsatte Spørgsmaal. — En yderligere Foranledning til disse Bemærkninger har jeg fundet i den af Udvalgets Formand, nærmest til Støtte for den af Flertallet foreslaaede nye § 1, afgivne Tilrådgøbetænkning, ifølge hvilken de nye Bestemmelser i Paragrafens sidste Stykke skulde være ikke alene i god Harmoni med den ældre Lovgivning, saaledes som denne burde forstaaes, men at de endog kun skulde være en Udtalelse af, hvad der er gjældende Ret, en Betragtning, som jeg anser for saa urigtig, at jeg umuligt kan lade den staa uimodsiget.

Det er saa langt fra, at Indenrigsministeren, dengang han i Folkethinget udtalte, at Fæstevangen kun hvilede paa Gaardene, fremkom med noget Nyt, — hvilket det dog synes at have været for ikke saa, — at det tværtimod er ligesaa gammelt som hele vor Fæstelovgivning, hvad enten man vil gaa tilbage til Dancks Lov eller til Forordningen af 19de Marts 1790 som det første Paabud af Fæstepligt, at det er paa „Bondegarden“ og kun paa denne, at Fæstevangen hviler, — medens det derimod er noget Nyt, at Fæstevangen skal hvile paa Jorden — paa al den Jord, som engang har hørt til Fæstegaarde, — saa nyt, at man vistnok i hele vor ældre Fæstelovgivning forgjæves vil søge efter et Udtryk som det, der nu søges indført i Lovsproget, — „Fæstejord“. — Hidtil har man kun kjendt „ufri Jord“ i Modsetning til „fri Jord“, „Bondejord“, i Modsetning til „Hovedgaardsjord“, — hvorimod „Fæstejord“ er et lige saa nyt Ord som det Begreb, man knytter dertil, at Fæstevangen følger Jorden, er nyt. — Hvorledes lader denne nye Tanke, „at Fæstevangen følger Jorden og alene hviler, saalænge Jorden bruges til Huse“, sig f. Er. forlige med Bestemmelsen i Loven af 19de